

DİJİTALLEŞMEKTE OLAN AVUKATLIK MESLEĞİNDE DİJİTAL İLETİŞİM ARAÇLARININ KULLANIMI

Use Of Digital Communication Tools In The Digitalizing Attorney Profession

Dr. Öğr. Üyesi Ensar LOKMANOĞLU

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya Meslek Yüksekokulu, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, Sakarya, TÜRKİYE

ORCID ID: 0000-0002-1597-3433

ÖZET

Yeni dünya düzeniyle birlikte değişen sosyal yaşamımızın büyük bir kısmını fiziksel olarak karşı karşıya gelmeksizin, çevirim içi faaliyetlerle gerçekleştirdiğimiz dijital ortamlarda yaşanmaktadır. Gün geçtikçe hukukta dijitalleşme süreci gerek insan faaliyetini en aza indirmekte gerekse işlenen suçlar ve verilen cezalandırmalarda değişimler görülmektedir. Postmodern dönemde farklı disiplinlerin sentezi olarak ortaya çıkan "dijital avukatlık" kavramı, mesleğini icra ederken hukuk teknolojilerini kullanarak hızlı ve doğru tespitlerde bulunan avukatlara verilen isimdir. Dijital Avukatlığın en önemli karakteristikleri arasında adliye gitmeden e-duruşma sistemiyle her yerden bağlanıp duruşmaya katılabilme imkânı olması, avukatların kendi aralarında görüş alışverişinde bulunmak amacıyla kurdukları sosyal medya platformları ile bilgi paylaşımlarını arttırmaları ve UYAP programı ile e-devlet projelerini yakın takip etme imkânlarının olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda Bilgi Toplum Çağı endüstri 4.0, robotik, yapay zekâ, blockcain teknolojisi gibi kavramlarla hayatımıza girmiş olan Dijital Avukatların bu süreçleri tamamlamasında bilginin kitlelere gönderilmesinde kullanılan kitle iletişim araçlarının özellikle toplumsal yaşamın birçok gereksinimi karşılayan kitlesel medyanın, bilgi ve iletişim teknolojileri ile internetin etkisi yadsınmaz. Bu durumdan yola çıkarak çalışmanın amacı, dijitalleşmekte olan avukat mesleğine ilişkin kitle iletişim araçlarının kullanımını incelemek olarak belirlenmiştir. Bu amaçla dijital hukuk, dijital avukatlık, kitle iletişim araçlarının kullanımı ve etkisi gibi kavramlar konu ile ilgili hukuksal düzenlemeler dikkate alınarak tanımlayıcı (deskriptif) bir bakış açısı ile ele alınacaktır. Avukatların kitle iletişim araçlarını kullanırken dikkate etmeleri gereken hususları ele almak da amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Hukuk, Dijital İletişim, Avukatlık Mesleği

ABSTRACT

A large part of our social life, which has changed with the new world order, is experienced in digital environments that we carry out with online activities, without coming face to face physically Day by day the digitalization process in law both minimizes human activity and changes in the crimes committed and the punishments given. The concept of "digital advocacy", which emerged as a synthesis of different disciplines in the postmodern period, It is the name given to lawyers who make fast and accurate determinations by using legal technologies while practicing their profession. We can say that the most important characteristics of Digital Lawyers are the opportunity to connect to the hearing from anywhere with the e-trial system without going to the courthouse, to attend the hearing, to increase the sharing of information with the social media platforms established by the lawyers to exchange views among themselves, and to closely follow the e-government projects with the UYAP program. In this context, the influence of the mass media, information and communication technologies and the internet, which are used to send information to the masses, especially the mass media, information and communication technologies, and the internet, which are used in the completion of these processes by the Digital Lawyers, who have entered our lives with concepts such as Information Society Age industry 4.0, robotics, artificial intelligence, blockcain technology, cannot be denied. Based on this situation, the aim of the study is to examine the use of mass media related to the lawyer profession, which is being digitalized. For this purpose, concepts such as digital law, digital advocacy, the use and impact of mass media will be discussed with a descriptive point of view, taking into account the relevant constitutional regulations. It is also aimed to address the issues that lawyers should consider when using mass media.

Key words: Digital Law, Digital Communication, Lawyer Profession

1. GİRİŞ

Buhar makinasının icadı ile başlayan endüstri 1.0 den internetin ve sanal ortamların etkinliği ile oluşan endüstri 4.0 a yani 21. Yüzyıl da bankacılık, alışveriş, eğitim gibi ihtiyaçlar dijital teknolojiler kullanılması ile iş modelleri değişmiş yenilikçi bir süreç başlamış ve bu dijitalleşmeden hukukta nasibini almıştır.

Bilişim-İletişim Çağı olarak nitelendirdiğimiz temel unsurunu bilgi ve bilişim teknolojilerinin oluşturduğu 6 aylık bir kullanım süresi olan teknoloji- hız unsuru ile dijital iletişim ve yeni dünya düzeni kavramı ile açıklayabileceğimiz uluslararası süreçlerden geçmekteyiz. Küreselleşmenin temel sebebi olan hızla değişen

teknolojik gelişmelerle (Memiş, 2003, s. 142) gündelik hayattaki faaliyetlerimizde dahil olmak üzere birçok sektörde ve alanda domino taşı etkisi gibi dijital dönüşüm sağlanmıştır (Uşaklıoğlu, 2020).

Bu dijital dönüşümle beraber, hayatımıza dijital yerli ve dijital göçebe tanımları girmiştir. Y ve Z kuşağı olarak adlandırdığımız 1980 yılı sonrası doğanlar “dijital yerli” olarak tanımlanırken, teknolojik gelişmeleri takip etme imkânı kısıtlı belli bir yaş grubunda olan bireyler “dijital göçmen” olarak konumlandırılmıştır (Başak Sarıoğlu, 2020)

İster dijital göçebe olsun ister dijital yerli olsun günümüzde hukuk alanında hantal iş akış süreçlerini daha kolaylaştırıcı oluşturmak ve daha başarılı sonuçlar almak amacıyla teknolojik bir işletme modeline geçiş ancak dijital hukuku benimsemekle sağlanacaktır.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dijital Hukuk

Hukuk işleyişine ait sözleşme hazırlamak, dava dilekçesi düzenlemek ve/veya hukuki danışmanlık yapmak gibi süreçler teknolojik gelişmelerle dijitaliz edilmiştir (Hızıl, Çobansoy, 2019, s. 48). Bu dijitalleşme hukuk süreçlerine hız, ekonomik ve popüler olmak üzere üç temel unsur kazandırmakla birlikte teknolojik gelişmeler ve sosyal disiplinlerle gelişmektedir (Uşaklıoğlu, Dijital Hukuk , 2021).

Dijital hukuk teknolojileri ile literatür araştırması ve mevzuat, içtihat gibi veri tabanlarında istenen bilginin bulunmasına olanak tanıyan, bu bilgi ve belgeleri sisteme yükleyerek veri kaynağı oluşturan, yapay zeka teknolojisi kullanarak sözleşme analizi yapan uygulamalar kullanılmaktadır (İçer, Hacıpaşaoğlu, & Tüzünoğlu, 2020).

2.1.1 Dijital Hukuk Çağında Avukatlık Mesleği

Avukatlık hizmetlerinde doğal dil işleme (Natural Language Proccesing) olarak adlandırılan bilgi toplama, bilgiyi analiz ederek anlamaya çalışma ve bu anlayışa dayalı kararlar alma süreçlerinden oluşan yapay zeka programları günümüzde oluşturulmuştur (Yerkel & Saltık, 2021).

Tablo 1 de görüldüğü üzere Hukuk teknolojisinin gelişimi 3 grupta açıklayabiliriz

Tablo 1. Hukuk Teknolojisinin Gelişimi

Hukuk Teknolojisi	Amacı	Kapsamı	Örnekler
1.0	Mevcut sistemdeki paydaşları destekler	✓ Belge üretimi ✓ Elektronik form doldurma ✓ Karar raporlama	✓ PerfectNDA ✓ Kira systems ✓ Ross ✓ Legal Analytics
2.0	Mevcut sistemdeki paydaşların yerini alır	✓ Akıllı dava formları ✓ Etkileşimli kaynaklar ve uzaktan yardım ✓ Web servisler ✓ İnternet robotları	✓ e-Discovery ✓ LegalZoom ✓ DoNorPay
3.0	Adalet sistemdeki karar alma sürecini yönetir	✓ Yapay zeka destekli karar verici ✓ İhtimal hesaplama / tahmin odaklı yazılımlar	✓ Robot judges ✓ Compas

Kaynak: (Abanoz, 2020, s. 197-198)

Hukuk teknolojisi 1.0: Kararların taranması, mevzuatın raporlanması gibi hizmetlerle avukatlara yardımcı olan yazılımlardır.

Hukuk teknolojisi 2.0: Vatandaşlarla avukatların iletişim içerisinde olduğu bir yazılım türüdür.İhtiyaç duyulan hukuki danışmanlığı vatandaşlar çevirimiçi olarak istedikleri zaman avukatlara akatarabildikleri bir platformdur.

Hukuk teknolojisi 3.0 : Kara alma sürecinde destek sunan platformlardır.Mahkemede hakim yerine karar verme sürecinde

Avukatlık hizmetlerinden dava dilekçesi oluşturma, sözleşme hazırlanması, icra-dava dosyalarının tekibi ve duruşmaları takip aşamaları yapay zeka programlarının kullanılması ile farklılar oluşturmıştır.

Dava dilekçesinin oluşturulması; LexMachina ve RavelLaw gibi yazılım programları ile davanın akış sürecini oluşturulmakta ve davayı sürdürecekt hâkim ve karşı taraf avukatının özellikleri hakkında bilgi vermektedir. (Yerkel & Saltık, 2021)

Sözleşme Aşamasında; Kira Systems-Seal Software-Lexion, Evisort ve Paperflip gibi şirketlerin yapay zeka kullanılarak oluşturdukları programlar incelendiğinde sisteme yüklenen sözleşme detaylı bir şekilde

incelenmekte ve sözleşmenin taraflarının yükümlülüklerini raporlamaktadır. Hatta LawGeex şirketi oluşturmuş olduğu yapay zeka sistemi ile 20 tecrübeli avukatın işlemlerdeki performansını karşılaştırmış elde edilen sonuca göre avukatların işlemlere ayırdığı süre 92 dakika ortalama başarıları %85 iken, oluşturulan yapay zekanın işlemlere ayırdığı süre 26 saniye ve başarıları %94 dir (Kızrak, 2019, s. 15).

İcra-Dava Dosyalarının takibi; İnnova LEGA benzeri yazılım programı UYAP,Mernis,SMS, PTT, TCMB entegrasyonu ile tüm web tabanlı olması sebebiyle istenilen yerde hem icra hemde dava dosyaları tek bir sistem ile tahsilat süreçlerinde avukatlara etkin hizmet vermektedir (lega, 2021).

Duruşmaların Takibi; 2017 yılından ilk “Hangzhou İnternet Mahkemeleri” adıyla mahkemeler dijital ortama taşınmış olup bu tür internet mahkemelerinin işleyişleri 1. Aşamada: Kimlik doğrulama 2. Aşamada: Arabulucu bu aşamada şayet uzlaşma sağlanır ise dava düşer 3. Aşamada :Davanın internet ortamında görülmesidir.Bu son aşamada uzlaşma sağlanılmamış olup video konferans yoluyla farklı yerlerde bulunan davacı ve davalıyı dijital ortamda buluşturmaz.Bahsettiğimiz bu üç aşamada da dijital hukukun asıl gücü olarak nitelendirilen; herkesi bağlaması ile Kanunilik, herkes tarafından izlenebilirliği ile Açıklık ve her kesin sebep-sonuç dahilinde değerlendirmesi ile Sorgulanabilirlik ilkelerine uyum sağlamaktadır (Uşaklıoğlu, 2021).

Bu tür programları dünya geleninde bir çok ülke kullanmakta olup, ABD de 4.500 den fazla hukuk bürosu Casetext i kullanmaktadır. (Yerkeş & Saltık, 2021)

Ülkemiz açısından değerlendirdiğimizde;

Bireysel Genç Girişimcileri Destekleme Programı kapsamında desteklen ARYA adlı yazılım uygulaması ile ‘onama’, ‘bozma’ ve ‘düzelterek onama’ olmak üzere 3 çeşit boşanma dava kararının hangi çeşide girdiğini raporlamakla beraber Yargıtay kararları ile avukatlara yardımcı olacaktır.Hukuki süreçlerde oluşabilecek hata ve ihmal ihtimallerini en aza indirme konu hakkında yeterli bilgi, içtihat ve araştırma yapılabilen *lexpera.com.tr*, *kazanci.com.tr*, *sinerjimevzuat.com.tr*, *Adalet Hanım* gibi internet siteleri oluşturulmuştur. Ayrıca Yargıtay ve danıştay ın resmi internet sitelerinde de benzer içtihat arama motorları oluşturulmuştur (Yerkeş & Saltık, 2021).

Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü’nce geliştirilen ve 2018 yılında hizmete sunulan CELSE uygulaması ile avukatlar e-duruşmaya katılabilmektedirler

Bu kadar hızlı gelişmeler olurken avukatlık mesleğini icra edenler acaba bu dijital çağa uyum sağlayabilmişlermidir?

Avukatlık hizmeti karşılıklı nezaket ve güvenin yanı sıra bu hizmeti sunacak avukatın bilgisine dayalıdır. Günümüzde avukatlık hizmeti almak isteyen kişi veya grupların baktığı önemli bir özelliklerden biride çağın gereklerine ayak uydurabilmişmi yani dijitalleşme sürecine uyum sağlamışmıdır. Bilgi Tapscott’a ve “bBorn Dijital” adlı kitabın yazarı Palfrey ve Gasser göre; 1980 yılı sonrası doğanlar tanımladığı dijital yerli (Başak Sarioğlu, 2020, s. 94) olarak görmektedir. Dijital yerli ise dijital dilin, anadil olması ve dijital medya ile iç içe büyüyen bir nesildir. (Başak Sarioğlu, 2020, s. 93) Bu sebeptendir ki bilginin üretilmesinde ve yayılmasında önemli bir unsur olan dijital medyayı ne kadar kullandığı bunun özelinde de sosyal medya uygulamaları ile internet ortamında kendini nasıl tanımladığı önemlidir. Söyle ki fiziki olarak hukuki danışmanlık alacağımız yere gitmeden dijital vasıta araçları (Skype, Zoom) ve sosyal medya araçları (WhatsApp) kullanılarak yapılacak dijital toplantı ile hukuki danışmanlık hizmeti veren hukuk bürolarına son zamanlarda fazlasıyla rastlanmaktadır.

2018 yılında Gartner’ in Legal Technology and Analytics Kıyaslama Raporunda 61 şirket üzerinde yapılan araştırmada hukuk departmanlarının bütçesinin %2 ‘sini oluşturduğu sonucuna varılmıştır (Wiles, 2019). Hukuk bürolarının teknolojiyi benimsemedeki yavaşlığını bir sebebi olarak ekonomik nedenler diyebiliriz.

Ekonomik sebeplere rağmen hukuk teknolojisi start-uplar, hackathonlar ve hukuk kuluçka merkezleri ile her geçen gün gelişmekte hatta 2018 yılında %713 seviyesinde yatırım yapılmıştır (Cohen, 2019).

Hukuk teknolojileri; Start-up ve hackathonlar gibi yaratıcı fikirlerin dijital iletişim ortamlarında gelişmesiyle, avukatlık hizmetinin sürekli kendini yenileyen meslek grupları içerisinde olması ve birçok baromuz yeni nesil hukuk hizmetleri hakkında raporları ile yaygınlaşacaktır.

2.2.Dijital İletişim

Dijital İletişim; Dijital araçlar (internete bağlanan cihazlar) ile yapılan iletişimdir. Bu iletişim alanının kanalları (web siteleri, bloglar, mobil uygulamalar, forum siteleri, medya ağları facebook-Twitter-Instagram, sohbet yazılımları) dır (Ofix.blog, 2020).

Dijital iletişim hayatımızın her alanına girmiştir. Şöyle ki dünyada 1.1 milyar kullanıcı ile üst sıralarda yer alan WeCaht uygulaması toplumun her alanında (finansal işlemler, alışveriş, sağlık) hızlı ve kolay olduğu için kullanılmaya başlamıştır (Ertürk, 2020).

Dijital hukukta kullandığımız yazılım programları ile insan dijital iletişimi daha çok kullanmakta ve mesleki bilgilerini bu kanallar ile arttırmaktadır.

Örneğin internet ortamında hukuk platformundan yararlanam bilmemiz için mail adresimiz olması ve bir akıllı cihazımız olması gerekmektedir. Bu iki konuda dijital iletişimin konusunu (E-posta, Cep Telefonu, Görüntülü Konuşma Araçları, Bloglar ve Sosyal Medya Araçları) kapsamaktadır.

İnternetin hayatımızın merkezine girmesi ile alışkanlıklarımızdan davranışlarımıza kadar her alanda bizlerde oluşturduğu dijital değişimi özellikle 2000’li yıllardan itibaren sosyal medyanın etkisiyle görülmektedir (Koç & Kılınç, 2020, s. 32-39).

Sosyal Medya ile paylaşımda bulunan kullanıcının oluşturduğu içerikler izin verdiği kişiler açık olması, oluşturulan içeriklere karşılık iletişim ile cevap verme, oluşturulan içeriklerin ve yorumların kimler tarafından izlendiği hangi katılımların yapıldığını, ilgi alanları aynı olan toplulukların oluşması ve oluşturulan içeriklere bağlantılar eklenerek zenginleştirilmesi kavramları ortaya çıkmıştır (Bircan, 2019).

Sosyal Medya insanların yaşam biçimlerinde önemli ölçüde değişikliklere sebebiyet verebilmektedir. Dijital iletişim araçlarını kullanabilmek için insanoğlu bitmeyen ve sürekli yenilen değişim sürecine girmiştir. (Vurgun & Akpınar, 2018) Örneğin bizler yani tüketiciler sosyalleşme imkanlarının tanındığı Sanal ortamlarda bir araya gelmiş farklı kültürlerden insanların Sosyal Medyayı ve sosyal ağları kullanılmasında bir birlik sağlanmaz ve dijital iletişimde aşağıda belirttiğimiz yöntemleri kullanarak kendini tanımlayabilirken;

- 1.Sosyal medya araçları (Instagram, Twitter, LinkedIn, Facebook, Youtube)
- 2.Web sitesi tasarımı
- 3.E-Mail Pazarlama/Mailing,
- 4.Arama Motoru Optimizasyonu (SEO),
- 5.Adwords

Avukatlık mesleği icra edenler açısından tüm bu dijital iletişim yöntemlerini kullanırken belirli etik kurallara uygun yapması beklenmektedir.

2.2.1 Dijital İletişim Çağında Avukatlık Mesleği

Avukatlık hizmetlerinde kurulan dijital iletişim problemlere yönelik çözüm odaklıdır. Tablo 2 de bahsedildiği gibi her avukatlık mesleğini icra ederken dijital iletişim stratejisini kendine özgü belirleyebilir.

Tablo 2. Bir Dijital İletişim Stratejisi Nasıl Olmalı?

Bir dijital iletişim stratejisi aşağıdaki maddeleri içermelidir.
✓ Dijital etkileşimle ilgili değer ve davranışlar ✓ Dijital ortamda politika geliştirme ✓ İletişimin çeşitli dijital ve geleneksel kanallar içinde ve arasında nasıl işlemesi gerektiği ✓ Hedef pazarınızı veya hizmet alıcılarınızı online ortamda belirleyin ve onlarla nasıl ilişki kuracağınızı planlayın ✓ Seçilen kanalların kullanılmasındaki rasyoneli belirleyin ✓ Elde etmek istediğiniz sonuçları belirleyin ve nasıl ölçüleceklerini planlayın ✓ Dijital iletişim aktivitelerinizi offline veya geleneksel ilişkiler ile entegrasyonunu planlayın

Kaynak: (Raggett, 2012)

Dijital iletişim stratejini oluştururken avukatlar öncelikle;

1-21/11/2003 tarih ve 25296 sayılı resmi gazete tarihli Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliğinin Medya İlişkileri başlıklı Madde 8 irdelendiğinde;

“b) Yaşamları, kazançları, mesleki faaliyeti hakkında "reklam niteliğinde" yayınlarda bulunamaz, halen ya da eskiden takip ettiği, devam eden veya sonuçlanmış bir dava hakkında; dava ile özdeşleşip tarafların sözcüsü

gibi hareket edemez, davanın hukuki boyutları içinde kalmak kaydıyla ve zorunlu haller dışında yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçlarına ve internet'e görüntü, bilgi, demec veremez, açıklama yapamazlar,

c) Yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçlarında ve internet'te röportaj, sohbet, konuşma, tartışma ve benzeri programlara katıldıklarında; reklam sayılabilecek her türlü davranıştan, avukatlık mesleğini zedeleyici her türlü açıklamadan kaçınmak zorundadırlar,

d) Avukat unvanı kullanarak yazılı, işitsel, görsel iletişim araçlarında ve internet'te yönetmen, düzenleyici, danışman ve sair sıfatlar ile dizi, sürekli yayın, süreli ya da süresiz programlar hazırlayamaz, sunamaz, yönetemez, hazırlanmasına, sunulmasına ve yönetilmesine katılamazlar,

e) Gerek mahkemede temsil görevini yerine getirirken, gerek yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçları ve internet ile ilişkisinde kendisini veya üzerinde çalışmakta olduğu hukuki işi reklam olabilecek nitelikte ön plana çıkaramazlar. “

Hükümleri gereğince reklam amacı taşıyan tüm dijital iletişim kanalları yasaklanmıştır.

İnternet başlıklı Madde 9 irdelendiğinde;

“İnternet dahil, teknolojinin ve bilimin olanak tanıdığı her tür ortamda avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene, Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen "Avukatlık Meslek Kuralları"na aykırı olmayacak şekilde kendisini ifade etme hakkına sahiptir. (Değişik ikinci fıkra:RG-7/9/2010-27695) Bu Yönetmelik kapsamında olanlar, mesleki faaliyetlerini internet üzerinden sürdürmek, müvekkillerini bilgilendirmek, mesleki makalelerini ve bilimsel çalışmalarını yayımlamak amacıyla internet sitesi açabilir. Tabelada, basılı evraklarında ve internet sitesinde tercih ettiği e-posta adreslerini kullanabilir. İnternet sitesi üzerinden mesleki faaliyetini yürütürken avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukat unvanının gerektirdiği saygı ve güvene aykırı olmamak şartı ve gerekli güvenlik tedbirlerini alarak, sır saklama yükümlülüğüne uygun davranmak kaydı ile internetin kendine özgü araçlarını ve sadece ilgili kişinin ulaşabileceği, şifre-algoritma ile korunan internet sitesinin geri planında kişiselleştirilmiş “sanal ofis” benzeri uygulamaları kullanabilir. Bu uygulamalar ilgisinin dışındakilerin kullanımına açılmaz. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar açacakları internet sitelerinde; a) Site sahibi ya da sahiplerinin adı soyadı varsa akademik unvanı, avukatlık ortaklığı ise tescil unvanı, avukatlık bürosu ise büro unvanı, fotoğrafı, Türkiye Barolar Birliği ve baro sicil numaraları, mesleğe başlama tarihi, mezun oldukları üniversite, bildikleri yabancı dil, mesleki faaliyetin yürütüldüğü büro adresi, telefon ve faks numaraları, e-posta adresi, (Ek ibare:RG-7/9/2010-27695) baro ve Türkiye Barolar Birliği seçimlerine yönelik oy verecek üye ve delegeleri kendileri ve diğer adaylar hakkında bilgilendirme gibi bilgilerin bulunmasını sağlar, b) İş sağlama amacına yönelik olmamak ve meslektaşlarıyla haksız rekabete yol açmamak kaydıyla internet sitelerini arama motorlarına kayıt ederken anahtar kelime (keyword) olarak; "adı ve soyadı", "avukatlık ortaklığı unvanı", "avukatlık bürosu unvanı", "bulunduğu şehir ve kayıtlı oldukları baro" "avukat, hukuk, hukukçu, adalet, savunma, iddia, eşitlik, hak" dışında bir sözcük ya da tanıtım tümcesi kullanamaz, c) İş sağlama amacına yönelik ve meslektaşlarıyla haksız rekabete yol açacak şekilde, internet kullanıcılarını kendi sitesine veya kendi sitesinden bir başka siteye yönlendirecek internet kısa yolları kullanamaz, kullanılmasına izin veremez ve reklam veremez ve alamaz.”

Hükümleri gereğince avukatlık mesleğinin gerektirdiği etik kurallara uyum sağlayacak, haksız rekabete imkân tanıyan tüm eylemler uzak duracak ve isteğe bağlı olarak müvekkillerini bilgilendirmek, bilimsel çalışmalarını yayımlamak amacıyla internet sitesi açılabilme imkanı tanınmıştır.

2-Sosyal Medyayı bu kadar aktif kullanan mesleklerin başında gelen avukatlık hizmetlerini şuan avukatlar internet sitesi açarken öncelikle; 7/9/2010 tarihli ve 27695 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 5.maddesiyle aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin; ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasının (a) bendine “e-posta adresi” ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ibare eklenmiştir. “Bu Yönetmelik kapsamında olanlar, mesleki faaliyetlerini internet üzerinden sürdürmek, müvekkillerini bilgilendirmek, mesleki makalelerini ve bilimsel çalışmalarını yayımlamak amacıyla internet sitesi açabilir. Tabelada, basılı evraklarında ve internet sitesinde tercih ettiği e-posta adreslerini kullanabilir. İnternet sitesi üzerinden mesleki faaliyetini yürütürken avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukat unvanının gerektirdiği saygı ve güvene aykırı olmamak şartı ve gerekli güvenlik tedbirlerini alarak, sır saklama yükümlülüğüne uygun davranmak kaydı ile internetin kendine özgü araçlarını ve sadece ilgili kişinin ulaşabileceği, şifre-algoritma ile korunan internet sitesinin geri planında kişiselleştirilmiş “sanal ofis” benzeri uygulamaları kullanabilir. Bu uygulamalar ilgisinin dışındakilerin kullanımına açılmaz.”

“, baro ve Türkiye Barolar Birliği seçimlerine yönelik oy verecek üye ve delegeleri kendileri ve diğer adaylar hakkında bilgilendirme”

Hükümlerine uygun hareket etmesi gerekmektedir.

Gerek Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği ve gerekse aynı yönetmelikte yapılan değişiklikle avukatlar çağımız gerektirdiği dijital dönüşüm sürecinde reklam faaliyet yapmamak kaydıyla kendilerine ait kişisel web sayfası açabilir bu web sayfasında müvekkillerini bilgilendirmek ve bilimsel çalışmaları katkı sağlamak amacıyla paylaşımlar yapabilir. Ayrıca internet sitesinin geri planında kişiselleştirilmiş “sanal ofis” uygulamasını da kullanabilir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hukuk teknolojilerini kullanmanın ekonomik yükü fazla olduğu için, çoğu avukatlık bürosu tek bir platform kullanmakta veya hiç kullanılmamaktadır. Özellikle yerli üretimimiz olacak ARYA programının ivedilikle hazırlanması ve Türkiye Barolar Birliği destekleri ile tüm avukatların makul bedellerle bu hizmetten yararlanması dijital hukuku uygulamamız açısından iyi olacaktır. Ayrıca mevzuatsal açıdan bakıldığında hukuk teknolojinin uygulanmasına engel olacak meri hükümlere rastlanılmamıştır.

Avukatlık mesleğinde Dijital İletişim, öncelikle personelin eğitilmesi, dijital iletişim yöntem ve kanallarının etkin kullanılması ile gerçekleşecektir.

Avukatlık mesleğinde dijital hukuk, yasal süreçlerin teknolojiyi kullanarak oluşturulan platformlarla daha hızlı daha verimli kullanılması ile gerçekleşecektir.

Geleceğin hukuku dijital hukuk ile herkesin kolaylıkla danışmanlık hizmeti alabileceği ve çevrimiçi platformlar sayesinde yer kısıtlaması olmadan istediği yerde dava açabilme ve davayı takip edebilme imkânı tanıyan internet mahkemeleri kurulmuştur. Dijital Hukukun getirdiği bu imkânlardan yararlanma bilmek için hukuk bilgisine sahip olmak, teknoloji alanında teknik bilgiye hâkim olmak ve teknolojik yenilikleri takip edebilecek dijital iletişim alanında bilgi sahibi olmak gerekmektedir.

Dijital çağ bize her gün yeni bir akıllı cihaz sunmakta ve biz tüketiciler buna hızlı bir şekilde adapte olmaktayız avukatlarında bu baş döndürücü süreçte teknolojik gelişmelerin gerisinde kalması düşünülemez avukatların dijital çağda ki gelişmeleri takip edebilmeleri bilimsel düşünebilme yetkinliğine ulaşmaları ve dijital iletişimi en iyi şekilde kullanabilmeleri ile olacaktır.

KAYNAKÇA

A., L., Lin, C., & Chu, C. (2002). Unit Root Tests in Panel Data: Asymptotic and Finite-Sample Properties. *Journal of Econometrics*, 108(1), 1-24.

Abanoz, B. (2020). Hukuki Bilgiye Dijital Erişim. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*.

Akbulak, S. (2008). *BRICs Ülkeleri ile Güney Kore Ekonomilerine ve Sermaye Piyasalarına İlişkin Temel Göstergeler ve Kısa Değerlendirmeler*. Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Raporu.

Akel, V. (2015). Kırılgan Beşli Ülkelerinin Hisse Senedi Piyasaları Arasındaki Eşbütünleşme Analizi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 11(24), 75-96.

Ali, F. M., Spagnolo, F., & Spagnolo, N. (2017). Portfolio Flows and the US Dollar-Yen Exchange Rate. *Empir Econ* (52), 179-189.

Arık, Ş., Akay, B., & Zambak, M. (2013). Doğrudan Yabancı Yatırımları Belirleyen Faktörler: Yükselen Piyasalar Örneği*. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 97-106.

Ayhan, D. (2014). BRICS-T Ülkelerine Yönelik Portföy Yatırımlarının Cari Açık Üzerindeki Etkisi: Dinamik Panel Veri Analizi. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, 67.

Babaoğlu, D. (2005). *Sermaye Akımlarının Yönetimi: Türkiye'ye İlişkin Bir Değerlendirme*. TCMB.

Bakırtaş, T., & Gündoğan, H. (2017). BRIC-T Ülkelerinde Doğrudan Yabancı Yatırım ile Ekonomik Büyüme İlişkisi: Panel Nedensellik. V. A. Economics (Dü.). içinde Eskişehir.

Barlas, Y., & Kaya, N. (2013). *Parasal Genişleme Politikalarının Gelişmekte Olan Ülke Portföy Akımları Kompozisyonuna Etkisi*. TCMB.

- Başak Sarıoğlu, E. (2020). Yeni Medyanın Dijital Yerlileri: Z Kusağı. R. Koç içinde, *Dijitalleşen Evrenden Değişen Dünyaya*.
- Başoğlu, U. (2000). Finansal Serbestleşme ve Uluslararası Portföy Yatırımları. *Balıkesir üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 89-98.
- Baytar, R. A. (2012). Türkiye Ve BRIC Ülkeleri Arasındaki Ticaret Hacminin Belirleyicileri: Panel Çekim Modeli Analizi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (21), 403-424.
- Bhatia, A., & IKishor, N. (2015). Linkages of Foreign Portfolio Investments and Stock Market Indices: Evidence from BRICS Nations. *Journal of Poverty, Investment and Development*, 19, 20.
- Bircan, B. (2019, Aralık 26).Dijital Medya Nedir?: <https://www.iienstitu.com/blog/dijital-medya-nedir> adresinden alındı
- Bozoklu, Ş., & Saydam, İ. M. (2010). BRIC Ülkeleri ve Türkiye Arasındaki Sermaye Piyasaları Entegrasyonunun Parametrik ve Parametrik Olmayan Eşbütünleşme Testleri ile Analizi. *Maliye Dergisi*(159), 416-429.
- Cengiz, V., & Karacan, R. (2015). Gelişmekte Olan Ülkelere Yönelik Sermaye Hareketleri ve Ekonomik Sonuçları. *International Journal of Economic and Administrative Studies*(15), 336.
- Cohen, M. M. (2019, Mayıs 3). Hukuk Teknolojisinde Teknolojinin Ötesine Geçmek: <https://www.forbes.com/sites/markcohen1/2019/05/03/getting-beyond-the-tech-in-legal-tech/?sh=2dd087716fc7> adresinden alındı
- Değirmenci, N. (2017). Finansal Piyasalar Arasındaki Oynaklık Yayılımı: Literatür Araştırması. *The Journal of Academic Social Science*(47), 161-179.
- Erataş, F., & Öztekin, D. (2010). Kısa vadeli Sermaye Akımlarının Belirleyicileri: Türkiye Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 2(2), 57-63.
- Ertürk, H. (2020). Dijital İletişim ve Finansal Teknolojinin Bir Araya Gelmesi: Wechat Örneği. N. İ. Tanyıldızı. içinde İstanbul: Efeakademi.
- Gay, R. (2008). Effect of Macroeconomic Variables of Stock Market Returns for Four Emerging Economies: Brazil, Russia, India and China. *International Business and Economics Research Journal*, 7(3), 1-8.
- Helhel, Y. (2017). Küreselleşme ve Finansal Gelişme Arasındaki Etkileşimin Türkiye ve BRICS Ülkeleri için İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 174.
- Hızel, Çobansoy, G. (2019, Kasım). Dijitalleşme Çağında Hukuk: <https://etonet.org.tr/uploads/bolgesel-sektorel/125-201911/KAPAK/Dijitalle%C5%9Fme%20%C3%87a%C4%9F%C4%B1nda%20Hukuk-G%C3%B6k%C3%A7e%20%C3%87OBANSOY.pdf>.
- İçer, Z., Hacıpaşaoğlu, M., & Tüzünoğlu, M. (2020, Temmuz). Hukuk Teknolojileri ve Avukatlık Mesleğindeki Uygulamaları. *İstanbul Barosu Yapay Zeka Çalışma Grubu*.
- İnsel, A., & Sungur, N. (2003). *Sermaye Akımlarının Temel Makroekonomik Göstergeler Üzerindeki Etkileri: Türkiye Örneği 1989-1999*. Türkiye Ekonomi Kurumu.
- Işık, N. (2017). Uluslararası Portföy Akımlarının Çekim Modeli ile Analizi: Türkiye Örneği. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35(2), 51-70.
- Kamacı, A., & Konya, S. (2016). Kırılgan Beşli Ülkelerinde Portföy Yatırımları ile Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişkinin Analizi. *Bilgi*(33), 136-155.
- Kar, M., & Tatlısöz, F. (2008). Türkiye'de Doğrudan Yabancı Sermaye Hareketlerini Belirleyen Faktörlerin Ekonometrik Analizi. *KMU İİBF Dergisi*, 17-23.
- Karacan, R. (2014). Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye'de Ekonomik Krizler Sermaye Hareketleri ve ABD Doları Arasındaki İlişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(33), 771.
- Karakurt, B. (Cilt 12, Yıl 12, Sayı 2, 2016). Küresel Krizin Etkilerini Azaltmada Mali Yönetişimin Rolü:BRICS Ülkeleri Örneği. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 197.

- Karpuz, F., & Kızıltan, A. (2014). Türkiye'de Kısa Vadeli Yabancı Yatırımlar ile Reel Döviz Kuru Arasındaki İlişki. *Ekev Akademi Dergisi, Yıl18, Sayı 60(60)*, 197-210.
- Kaya, A., & Öndeş, T. (1997). Türkiye'de Yabancı Portföy Yatırımlarının Belirleyicileri. *IMKB Dergisi, 13(52)*, 21.
- Kızrak, M. A. (2019). *Teknoloji, Bilimsel Arştırmalar Kadar Hukuki Düzenlemeye İhtiyaç Duymaktadır*.
- Koç, R., & Kılınç, H. (2020). Sanal Kimlik Bağlamında Sosyal Medyanın Sunduğu Fırsatlar ve Tehditler. R. Koç içinde, *Dijitalleşen Evrenden Değişen Dünyaya*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- lega. (2021). <https://www.innova.com.tr/lega/>. LEGA: <https://www.innova.com.tr/lega/> adresinden alındı
- Memiş, T. (2003). İnternet Ortamında Haksız Rekabet Halleri ve Türk Hukuku. Y. M. Atamer içinde, *İnternet ve Hukuk*. İstanbul .
- Munhoz, V. d., Naves de Deus, L., & Pereira, V. (2016). Capital Flows to BRICS Countries During 2000-2010. *Brazilian Keynesian Review, 2(2)*, 230.
- Ofix.blog. (2020). Dijital İletişim Nedir?=: <https://blog.ofix.com/dijital-iletisim-nedir/>.
- Pazarlıoğlu, M., & Gülay, E. (2007). Net portföy Yatırımları ile Reel Faiz Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği 1992-2005. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(2)*, 201-220.
- Pedroni, P. (1999). Critical Values for Cointegration Tests in Heterogeneous Panels with Multiple Regressors. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*(61), 653-670.
- Raggett, T. (2012). Kamu Kurumlarında Dijital Medya İletişimi. (E. Dünder, & Z. T. Sungur, Çev.)
- Sever, E., Özdemir, Z., & Mızırak, Z. (Kasım 2010). Finansal Globalleşme, Krizler ve Ekonomik Büyüme: Yükselen Piyasa Ekonomileri Örneğinde Bir İnceleme. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, 2(3)*, 45-62.
- Şak, N. (2015). *Panel Eşbütünleme Analizi. In: STATA ile Panel Veri Modelleri*. (S. Güriş, Çev.) İstanbul: Der Yayınları.
- Şerbetçi, A., & Yardımcıoğlu, M. (2017). Yükselen Piyasa Ekonomileri ve BRICS, MIST ve Kırılgan Beşli Ülke Gruplarının Değerlendirilmesi. *Journal of Social & Humanities Sciences Research, 4(2)*, 105-122.
- TCMB. (2013). *Uluslararası Yatırım Pozisyonu Raporu*.
- Uşaklıoğlu, A. Y. (2020, Nisan 23). Covid-19'un Dijital Hukuk'a Önemli Etkileri: <https://21yyte.org/tr/koronavirus-salgini/covid-19-un-dijital-hukuk-a-onemli-etkileri>.
- Uşaklıoğlu, A. Y. (2021). *Dijital Hukuk*. Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.
- Vurgun, Ş., & Akpınar, G. M. (2018, Aralık 17). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Medya Bağımlılıklarının Ölçülmesi: Adnan Menderes Üniversitesi Atça Meslekiyükselkokulu Örneği. *Kesit Akademi Dergisi*.
- Wiles, J. (2019, Ağustos 02). Hukukta Teknoloji Benimseme Yol Haritası: <https://www.gartner.com/smarterwithgartner/a-roadmap-for-technology-adoption-in-legal> adresinden alındı
- Yerker, B., & Saltık, Z. S. (2021). Hukuk Teknolojileri ve Avukatlık Mesleğinin Geleceği : <https://yyplaw.com/yayinlarimiz/hukuk-teknolojileri-ve-avukatlik-mesleginin-gelecegi?lang=0>
- Yıldırım, H. (2003). Yabancı Sermaye Ve A.B.D.'ye Yönelik Portföy Yatırımları. *İŞGÜÇ - Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 5(2)*, 1-6.
- Yıldız, A. (2012). Yabancı Portföy Yatırımlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26(1)*, 23-37.